

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

89. Quo pacto se gerere debeat Episcopus consecratus, qui in celebratione Missæ hostiam simul consecrat cum celebrante? Et infertur idem esse dicendum de Sacerdotibus, qui in prima Missa cum Episcopo ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

nempe Regna cum à Francis olim possessa fuerint, nihil mirum si eorum Reges, Francorum more inungi voluerint priusquam ceteri hanc sacræ vñctionis ceremoniam usurparint, nihilominus tamen cum per se ritus iste Augustos homines facere videretur, & ab Innocentio III. firmatus foret, ac communi iuri postea insertus, inde accidit, vt Poloniæ Reges, Bohemiæ, Hungariæ, & ante hæresim Sueviæ, Daniæ, Noruegiæ, Scotiæ eundem ritum amplexi fuerint, sibi credentes vtile esse, & honorificum tum apud Deum, tum apud homines si sacro oleo cum benedictione Pontificali inungerentur.

RESOL. LXXXIX.

Quo pacto se gerere debeat Episcopus consecratus, qui in celebratione Missæ Hostiam simul consecrat cum celebrante?

Et inferius idem esse dicendum de Sacerdotibus, qui in prima Missa cum Episcopo consecrant. Ex p. 1. r. 1. Resol. 89.

Grauis difficultas, & quæ torquet Doctorum Gominum ingenia, & Ochagauia de Sacrament. 3. quest. 3. num. 1. & 4. Amicus in *Curs. Theolog.* tom. 7. disp. 24. sect. 8. num. 196. Vasquez in 3. part. tom. 3. disp. 219. cap. 3. Vviggers in 3. part. quest. 82. art. 1. num. 8. Auerla de Sacram. Eccles. quest. 10. sect. 2. Præpositus in 3. part. quest. 25 2. art. 2. num. 5. Palanus tom. 4. tract. 2. 1. punct. 17. art. 2. Quartus in *Rubricas Missalibus*, part. 3. tit. 5. eodem num. 1. dub. 8. Dicastilus de Sacram. tom. 1. tract. 4. disp. 3. dub. 13. Marchinus de Sacramenti Ordinis, tit. 2. part. 2. cap. 20. num. 1. Hurtadus de Sacramenti. disput. 11. difficult. 2. Cospenti in *Curs. Theolog.* tom. 2. tit. 22. disput. 9. sect. 9. num. 87. putant in hoc casu de Episcopo recenter consecrato cum Episcopo Missam celebrante, & simul consecrare philosophandum esse, prout in casu Sacerdotum, qui in prima Missa consecrant cum Episcopo; & ideo Magister Serra in 3. part. *D. Thom.* quest. 81. artic. 2. sic ait: [Vtrum plures Sacerdotes possint vnam, & eandem hostiam consecrare? Conclusio est affirmans. Constat ex consuetudine antiqua quarundam Ecclesiarum, & ex Romano Pontificali, non solum enim quando consecratur Episcopus, ipse & qui eum consecrat, eandem consecrant Hostiam, sed etiam quando Sacerdotes ordinantur: nam noui ordinati Episcopo concelebrant, propter hoc (inquit *D. Thom.*) iteratur consecratio super eandem Hostiam, quia sicut Innocentius III. dicit, omnium intentio debet referri ad idem instans consecrationis, in quo, scilicet, Episcopus verba consecrationis terminat, ad quod refertur eo ipso ac noui ordinati habent intentionem debitam quam habent, vt hic Caietanus, quando proponunt apud se, intendo dicere cum ea intentione, qua deo dicere, scilicet, verba consecrationis, vel (quod idem est) intendo dicere quod intendit Ecclesia, quæ intentio conditionalis est, consecrandi scilicet, (si contingat eos simul cum Episcopo qui absolutam intentionem consecrandi habet) formam absolueri, aliàs non necessarium tamen non est hanc conditionem expressè, & formaliter apponere, sed satis est, vt apponatur virtualiter, vt apponitur eo ipso, ac nouus ordinatus intendit dicere quod intendit Ecclesia.] Hæc itaque Serra. Dicendum est itaque, quod sunt tres, vel quatuor modi, vt obseruat Lessius in 3. part. quest. 81. tom. 2. num. 5. quod ad praxim attinet circa præsentem difficultatem. Primus, vt recenter ordinati

etiam si verba consecrationis ante Episcopum pronuntient, omnes tamen referant suam intentionem ad instans, quo finiet Episcopus. Ita faciendum indicat Innocentius III. *lib. 4. de Mysterio Missæ, cap. 15.* & *D. Thomas*, quos sequuntur plerique Thomistæ, & Summistæ, sed hic modus patitur nonnullam difficultatem: nam frustra referretur intentio ad illud instans, si reuera illo instanti non finiatur forma, quod rarissime contingit. Nam virtus verborum non potest suspendi pro arbitrio totius Ecclesiæ, sed in vltimo instanti prolationis operatur, modò legitima adsit intentio.

2. Secundus modus est, vt diligenter attendat, ne ante Episcopum verba consecrationis pronuntient. Si tamen contingat ante illum finire cum intentione consecrandi, verè consecratur & Episcopus nihil postea faciat. Sed hoc etiam videtur incommodum non exiguum: si enim contingat eos præuenire, principalis sacrificans re vera non sacrificabit, actus enim sacrificandi potissimum in consecratione consistit. Deinde super materiam consecratam rursus verba consecrationis profertur, quod videtur esse sacrilegium, nam materia non est amplius consecrabilis.

3. Tertius modus est, vt non intendat determinatè consecrare, vel non consecrare: sed solum intendat facere id quod Ecclesia per illam ceremoniam instituit. Ita consulit Caietanus, estque bonum concilium & tutus modus.

4. Quartus modus vt absolutè intendat solum pronuntiare illa verba recitatie in signum potestatis acceptæ, cum conditione conditionalitatis consecrandi, si fortè contingat simul cum Episcopo absolueri. Et hic quoque modus tutus est, maximèque rationi consentaneus.

5. Quid ego sentiam, dicam breuiter, ideo deueniendo ad praxim pro casu nostro dico primò, debere in tali casu Episcopum recenter ordinatum, similiter proferre verba consecrationis super eandem Hostiam cum Ordinante & vt satis patet ex Romano Pontificali intendere consecrare, quia concelebrat; & debere ita verba temperare, vt quantum fieri potest simul veniant, quod in eo casu est facilius cum simul sint in eodem Altari, & ita indiuidualiter docet Ioannes Præpositus in 3. part. *D. Thomæ, quest. 82. artic. 2. numer. 5.* Dico secundò, magis ad euitanda incommoda, quæ afferunt Doctores, (& similiter dic de Sacerdotibus in prima Missa quando ordinantur) optimum consilium esse Episcopum consecratum habere intentionem sub conditione, siue sub distinctione consecrandi; puta quod intendat consecrare, si formam simul cum Episcopo finiat; non verò intendat si absoluerit ante illum; ne contingat principalem offerentem nihil efficere, quod foret valde incongruum, & omnibus apparet absurdum, inquit Tanner. ne inuenter cum intentione consecrandi, formam pronuntiet super materiam incapacem, quia iam est consecrata. Ita docent Henriquez *lib. 9. cap. 23.* Suarez *disput. 61. sect. 4.* Tanner. *tom. 4. disputat. 5. de Eucharist. quest. 9. dubit. 3. numero 64.* & alij; videturque hic modus in praxi maximè conueniens, & tutissimus, quia sic Sacerdotes nouiter ordinati intendunt consecrare quatenus conuenienter fieri potest, quod videtur esse secundum mentem Ecclesiæ, & euitantur incommoda, & pericula, quæ adducunt Doctores; sed supradicta non probantur à Vasquez, vbi supra, eo quòd impossibile sit Sacerdotem simul proferre verba illa materialiter & cum intentione consecrandi sub quavis conditione quis enim, inquit, hoc non videat; nam vt habeat intentionem consecrandi

sub conditione; debet actu proferte illa formaliter & significanter; simul autem ea proferte materialiter tantum, vt non sufficiant ad consecrationem; & formaliter, vt sufficiant impossibile est, vt patet, inquit.

6. Respondetur primo: Et hoc argumentum contineret, iam probaret quoque baptismum non posse sub conditione conferri, fieret enim simile argumentum; impossibile est ministrum proferte verba formæ, intendendo baptizare, & non volendo baptizare sub quacumque conditione; ergo, &c. Et tamen passim omnes etiam ipse Vasquez tom. 2. in 3. part. disputat. 146. cap. 4. admittunt & docent in cæteris casibus posse, ac debere baptismum administrari sub conditione, hoc aut simili modo, si in es baptizatus non te baptizo, siue, non intendo te baptizare, sed si nondum es baptizatus, ego te baptizo, &c. Atqui tunc valide baptismum conferri, si nondum sit baptizatus consequenter omnes sentiunt, vnde.

7. Respondetur secundo, quod in casu quo Sacramentum confertur, aut conficitur, non habeat quis simul contradictorias intentiones, aut voluntates, sed verba pronuntiando habeat vnã videlicet si conditio sub qua administrat, subsit à parte rei, tunc simpliciter intendit conferre Sacramentum, verbi gratia, si non sit à parte rei baptizatus, intendit baptizare, si verò ea non subsistit, tunc quoque non habet intentionem baptizandi, atque ita non ponuntur simul esse contrariæ intentiones. Et sic etiam dici potest de verbis consecrationis prolatis sub conditione seu disiunctione consecrandi.

8. Vasquez itaque suo iudicio, reiectis aliis Doctoribus, tanquam inconuenienter rem explicantibus determinat difficultatem propositam hoc modo, quo omnes Sacerdotes recenter ordinati, & Episcopus recens consecratus cum Consecrante, siue Ordinate verba consecrationis cum sufficiente intentione (scilicet absoluta) ad consecrandum proferte debeant, deinde quoad fieri potest, eos curare debere, ne Episcopum præcipue celebrantem, in prolatione præueniant, quod etiam iuxta aliorum opiniones semper sollicitè curandum est. Tertio addit, si casu nihilominus accidat, vt aliquis eorum Episcoporum præueniat, & ante illum absoluat prolationem, nihil tamen fieri contra debitam Sacramenti reuerentiam, quod omnino est contra omnes, qui admittunt tunc Episcopum nihil effecturum, quod & ipse admittit, atque adeo præsupponunt tanquam per se notum, hoc valde incongruum, & absurdum esse, vt loquuntur Tannerus & Valentia supra: imò ad illud euitandum passim laborant Doctores ad inueniendum modum, quo possint moueri Sacerdotes verba consecrationis simul proferte absque inconuenienti illo, & aliis ad mentem Ecclesiæ illa proferte. Accedit, quod iuxta principia Vasquez, poterit quoque accidere, non tantum quod Episcopus non sacrificaret, sed quod idem sacrificium à diuersis Sacerdotibus offerretur, vt verbi gratia, quod vnus Sacerdos præueniendo consecraret panem, & alius præueniendo consecraret Calicem: neque ratio quam allegat Vasquez ex Diuo Thoma, quam supra proposuimus, est tanti momenti, quod propterea eiusmodi incommoda essent toleranda. Vnde & ipse Diuus Thomas putauit modum inueniendum, quo euitarentur. Quare non videtur sententia Vasquez approbanda.

9. Et tandem dico tertio: Suatez disputat. 61. sect. 4. in fine, & Dicastillus de Sacrament. tom. 1. tractat. 4. disputat. 3. dubitat. 13. numero 248. asserere posse Episcopum in nostro casu habere inten-

tionem faciendi hanc actionem consecrandi meliori modo, quo potest omnia iura, & hanc sententiam, me citato, tenet etiam Auerla de Sacrament. Eucharist. quest. 10. sect. 2. §. 7. qui citat Layman, & me citato tenet etiam nouissimè Pater Quartus in Rubric. Miss. part. 3. distinct. 3. sect. 1. habet, in fine.

10. Ex his deducitur, quid dicendum, si Episcopus consecratus in nostro casu præueniat Episcopum qui illum consecratur, vel tardius illo profert verba consecratoria; an, inquam, in culpam lethalem incurrat? Quod idem dicendum erit de Sacerdotibus; constat enim ex dictis non incurtere, nisi qui audacter præsumeret Episcopum præuenire, quasi illo superior foret, vel æqualis; nam ad euitandam culpam lethalem, sufficit is Sacerdotibus consentire proferte verba meliori modo, quo possunt, nec habere intentionem præueniendi Episcopum, ex alia parte nulla iniuria sit Sacramentis, si tardius multi præ cæteris verba pronuntiet, quia omnes consentent verba protulisse cum hac intentione interpretatiua, si ibi adsit materia consecranda, sin minus accommodandi se intentioni primò profertentis, vel etiam dici potest celebrantes non peccare præueniendo, vel subsequendo prolationem aliorum; quia profertur prædicta verba consecrationis secundum Ecclesiæ intentionem, & hoc modo lethalis culpa scrupulus euitatur. Et hæc omnia docet Marchinus de Sacrament. Ordin. tractat. 2. part. 8. cap. 10. numero 11. Vide etiam circa præsentem questionem præter Doctores citatos sapientissimum Dominum Cardinalem Logo de Sacrament. Eucharist. disput. 11. sect. 8. per unam, Nugnum, Mercetum, & Syluam in 3. part. D. Thoma quest. 82. art. 2.

RESOL. XC.

Quomodo se gerere debeat Episcopus consecratus, qui simul consecrat Calicem cum Episcopo celebrante?

Et quid de Sacerdotibus in die sua Ordinationis cum Episcopo Ordinate etiam Calicem consecrantes. Et obicitur de iure diuino esse, vt qui consecrat, simul sumat, qua consecratur; ergo si omnes concelebrantes vnamque speciem consecraturus, omnes debent vnamque speciem sumere, neque in hoc potest dispensare Ecclesia. Ex part. 1. tract. 1. Rel. 90.

§. 1. SUppono, Episcopum consecratum, vt Sacerdotes in Missa Ordinationis, non solum consecrare Hostiam cum Episcopo celebrante, sed etiam consecrare Calicem; & de ipso participare, quod non faciunt Sacerdotes, vt tradit Dicastillus obis infra, num. 231. Iam supra dictum est Episcopum consecratum quomodo se gerere debeat consecrando Hostiam, nunc dicendum est quomodo se gerere debeat consecrando Calicem. Hanc questionem pauci pertractant, & habet peculiarem difficultatem, vt inferius videbitur. Dicastillus de Sacrament. 1. tract. 4. disp. 3. dub. 13. num. 243. doctè pertractat difficultatem, & ideo sic asserit: Iam verò quod attinet ad consecrationem Calicis, ij qui propter defectum in absolnenda forma simul cum Episcopo in consecratione panis non consecraverunt, non debent intendere consecrare Calicem, vnde omnes in forma Calicis debent habere intentionem consecrandi Calicem cum Episcopo absolute consecrante, sed duplici tamen conditione; prima, si consecraverunt in priori consecratione panem; secunda si in eodem instanti